

het Volksbelang

Liberaal Vlaams Tijdschrift
www.hetvolksbelang.be

nr 09 - November 2013
Jaargang 134
maandblad

Open Vld-voorzitster Gwendolyn Rutten en congresvoorzitster Maggie De Block op het Toekomstcongres.

Congres van de toekomst: sociaal en liberaal

Er was een tijd dat liberalen als hardvochtige kapitalisten en asociale poenpakkers werden afgeschilderd. Er was een tijd dat de liberale partij tegenover het middenveld stond en zij

in congressen de sociale zekerheid onderuit hielp. Met de Toekomstverklaring die Open Vld tijdens een driedaags congres in Brussel besprak, laten de Vlaamse liberalen de soci-

aal-liberale klok weer klinken. De 'geëngageerde burger' moet ook een 'sociale burger' zijn.

> Lees meer blz. 4

Inhoud | BOEKEN David Troch heeft een hekel aan hoofdletters / 7 | EUROPA De ruk naar rechts / 8 | OPINIE De schande van de kinderarmoede / 10 | EINDEJAAR BIJ HET LVV Luc Van der Kelen over de nieuwe bewoners van de Wetstraat 16 / 12

Van de redactie
door **Bert Cornelis**

De roep naar het zelfbeschikkingsrecht

Liberalen, socialisten, groenen en N-VA hebben in de Senaat de uitbreiding van de euthanasiewet goedgekeurd voor wilsbekwame minderjarigen die ondraaglijk en uitzichtloos fysiek lijden. CD&V, cdH en Vlaams Belang stemden tegen.

Door het goedgekeurde wetsvoorstel wordt bepaald dat bij een niet-ontvoogde minderjarige het advies nodig is van een jeugdpsychiater of een psycholoog. De ouders of wettelijke vertegenwoordigers moeten hun akkoord geven over het verzoek tot euthanasie van de minderjarige. Volgens de initiatiefnemer en de drijvende kracht achter het voorstel, Jean-Jacques De

Gucht, zal de uitbreiding niet meteen grote impact hebben, het zou om ongeveer tot 200 gevallen van minderjarigen per jaar gaan die in deze situatie terecht kunnen komen.

Meteen is een eerste stap gezet in de wegwerking van een discriminerende lacune in de euthanasiewet van 2002 die tijdens de Paars-Groene regering van Verhofstadt tot stand kwam. Ook toen was een liberaal, Jeannine Leduc, voortrekker van de wetgeving op het levenseinde. De politieke constellatie was toen evenwel anders. De recente uitbreiding kwam met een wisselmeerderheid tot stand, zoals de abortuswet in 1990. In 2002 plaatste de regering-Verhofstadt de ethische problematiek voluit op de politieke agenda. Naast de euthanasiewet kwam ook de wet op het homohuwelijk tot stand. Ons land is altijd een voorloper geweest in het zelfbeschikkingsrecht en de vrije keuze van het individu.

De eer komt dit keer aan Jean-Jacques De Gucht toe die al enkele jaren onverdroten vecht voor een uitbreiding van de euthanasiewet. Hij wordt nu wel als een papenvreter afgeschilderd en krijgt pakken haatmails. Maar één zaak staat vast: de regeling van het levenseinde, of dit nu gaat over euthanasie of palliatieve zorgen heeft de scheidingslijn tussen vrijzinnigen en gelovigen overstegen. Het gaat niet meer om een ideologische of filosofische tweedeling. Het gaat om ge-

zond verstand om iemand zelf over zijn levenseinde te laten beslissen. Het fundamentele zelfbeschikkingsrecht heeft het gehaald op de levensbeschouwelijke achterhaalde strijd.

Door de wisselmeerderheid is de CD&V zoals bij de abortuswet in de kou gezet. "We kunnen het onze coalitiepartners, de socialisten en liberalen, vergeven, maar vergeten zullen

we dit niet gauw", zo lieten de CD&V-senatoren na de stemming in de senaatscommissie weten. Hoewel de democratie in ethische kwesties ten volle moet spelen, hadden de regeringspartijen, de socialisten en de liberalen, dit misschien met wat meer

---

*"Ons land is altijd
een voorloper geweest in
het zelfbeschikkingsrecht en
de vrije keuze van het individu."*

---

overleg en tact kunnen aanpakken. Nu blijft een gekwetste coalitiepartner achter. Dit voorspelt in de politiek niet veel goeds. Tot een regeringcrisis zal het wel niet komen. Maar ooit zullen liberalen en socialisten, wellicht in een ander dossier, de rekening van de christendemocraten gepresenteerd krijgen. Voor de goede gang van zaken in een regeringscoalitie is dit veruit gezond.

Toch werd het debat in alle sereniteit en met de nodige voorzichtigheid voorbereid. In ethische dossiers mag je nu eenmaal niet als een stormram te keer gaan. Met als één doel: de medische realiteit dichterbij de wetgeving brengen. Minderjarigen het recht op zelfbeschikking geven, is een menselijke daad. Dokters zullen zo niet langer buiten de wet werken en kunnen in alle openheid met hun patiënten overleggen.

België mag zich in ethische kwesties dus een voorbeeld nemen. Het staat in schril contrast met wat er bijvoorbeeld in Frankrijk gebeurt, toch het land van vrijheid, gelijkheid en broederlijkheid. Het homohuwelijk heeft er de samenleving pijnlijk verdeeld. De jarenlange onverzettelijkheid van de christendemocratie tegen de abortuswet, de euthanasiewet en het homohuwelijk woog ten slotte niet op tegen nieuwe maatschappelijke evoluties die almaar op meer steun konden rekenen.

Marleen Vanderpoorten verlaat het Vlaams Parlement

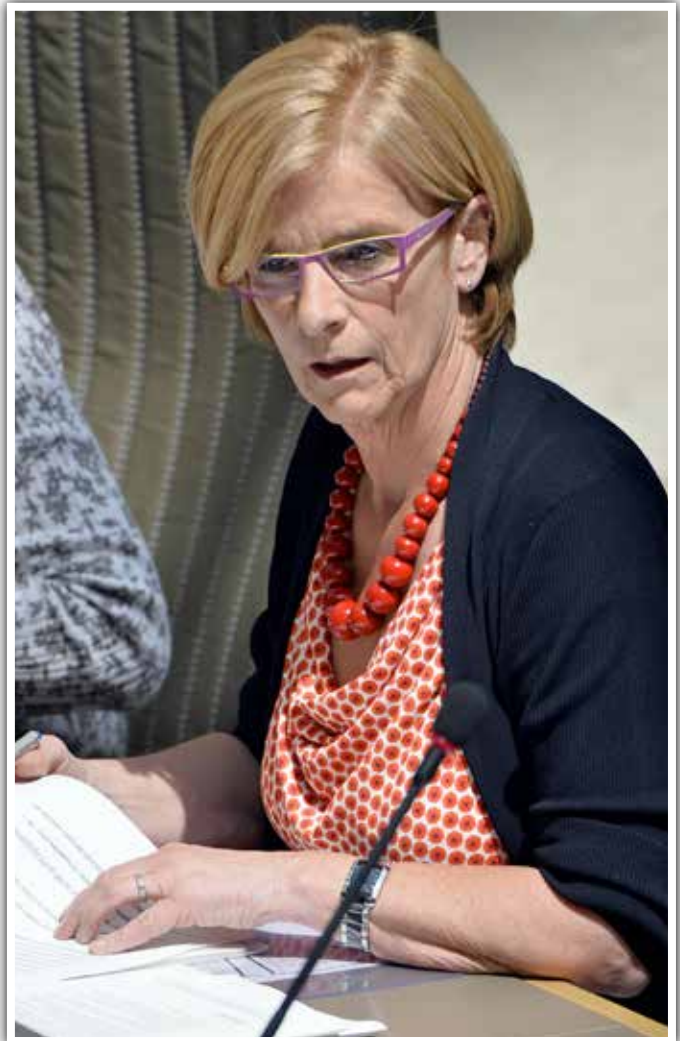
Vlaams volksvertegenwoordiger en oud-minister Marleen Vanderpoorten zal na de parlamentsverkiezingen van volgend jaar geen nationaal mandaat meer opnemen. “Ik heb voor mezelf uitgemaakt dat ik na de volgende verkiezingen geen parlementair mandaat meer wens op te nemen”, zo zegt ze op haar website. “Ik heb een heel boeiende periode mogen meemaken met mijn partij als Vlaams parlements lid, sinds 1995, Vlaams minister van Onderwijs en Vlaams parlementsvoorzitter. Ik heb aan dossiers kunnen werken en dingen kunnen realiseren die mij nauw aan het hart lagen. Ik ben mijn partij erg dankbaar voor de kansen die ik gekregen heb en zal veel goede herinneringen bewaren aan de samenwerking met collega’s en medewerkers,” zegt Vanderpoorten.

RIJKE CARRIÈRE

Marleen Vanderpoorten zetelt sinds 1995 in het Vlaams Parlement. Tussen 1999 en 2004 was ze Vlaams minister van Onderwijs. Onder haar ministerschap werden een reeks belangrijke hervormingen in het onderwijs doorgevoerd of opgestart, zoals het Decreet Gelijke Kansen in het Onderwijs en de Bachelor-Master-hervorming in het hoger onderwijs. Van 2006 tot 2009 was ze ook de eerste en voorlopige enige vrouwelijke voorzitter van het Vlaams Parlement.

Tussen 1995 en 2013 was ze burgemeester van Lier. Sinds 1 januari van dit jaar is ze er schepen en OCMW-voorzitter. Ze gaat zich vanaf volgend jaar volop toeleggen op haar lokale functie. “Ik blijf de volgende jaren OCMW-voorzitter en schepen in Lier, en wil daarnaast tijd nemen voor dingen waar ik in de voorbije jaren vaak niet aan toe kwam. Ik heb deze beslissing overlegd met de partijvoorzitter en, uiteraard, ook met mijn omgeving,” zegt Vanderpoorten.

Marleen is de kleindochter van Arthur Vanderpoorten en de dochter van Herman Vanderpoorten, beiden ooit voorzitters van het LVV.

FILIP ANTHUENIS VOLTIJDS NAAR LOKEREN

Vlaams Parlements lid Filip Anthuenis is bij de volgende verkiezingen geen kandidaat meer. Hij nam ontslag uit het Vlaams Parlement en zal zich toeleggen op zijn burgemeesterschap in Lokeren.

JEAN-LUC VANRAES ZEGT BRUSSELS PARLEMENT VAARWEL

Ook Brussels parlements lid en voorzitter van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie Jean-Luc Vanraes zegt de regionale politiek vaarwel. Hij wordt ondervoorzitter van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij in Brussel (GIMB). Na een rijkgevulde politieke carrière als parlements lid en minister in de Brusselse regering. Vanraes blijft OCMW-voorzitter en gemeenteraadslid in Ukkel.

Het liberalisme zal sociaal

Er was een tijd dat liberalen als hardvochtige kapitalisten en asociale poenpakkers werden afgeschilderd. Er was een tijd dat de liberale partij tegenover het middenveld stond en zij in congressen de sociale zekerheid onderuit hielp. Met de Toekomstverklaring die Open Vld tijdens een driedaags congres in Brussel besprak, laten de Vlaamse liberalen de sociaal-liberale klok weer klinken. De 'geëngageerde burger' moet ook een 'sociale burger' zijn.

door Bert Cornelis

Walter Pauli (Knack) is er zelfs van overtuigd dat het succes van Maggie De Block aan de (her-)ontdekking van het sociaal liberalisme is te wijten. Nu, Maggie is, zo weten ietwat oudere liberalen, een echt exponent van het sociaal liberalisme dat opkomt voor iedereen die het moeilijk heeft, maar tevens de grens trekt met zij die onrechtmatig gebruik maken van de verzorgingsstaat. Streng maar rechtvaardig, heet dit dan. Zo ontwikkelt Maggie haar asielbeleid, zo zegt Open Vld nu dat werklozen via klusjes in een gemeenschapsdienst iets voor de samenleving moeten terugdoen. En de Vlaming is gehecht aan de verzorgingsstaat, maar duldt niet dat er geld gaat naar mensen die het niet verdienen, of het niet nodig hebben. Bijvoorbeeld omdat ze niet bijdragen tot het systeem. De visie van Maggie sluit naadloos aan op deze Vlaamse kijk op de solidariteit. Pauli zegt dat De Block deze politieke lijn zelfs veel beter verdedigt dan de socialistische ministers in de regering-Di Rupo. Maggie is veel warmer en socialer luidt de opvallende conclusie van de editorialist van Knack.

Optimisme als morele plicht

Waaruit bestaat dat sociaal liberalisme dan vandaag? Wie de Toekomstverklaring erop naleest, stuit natuurlijk vooreerst op het liberaal credo van de belastingverlaging. Die verlaging is er in de eerste plaats voor de kleinverdieners. Liberalen geven voorrang aan de economie, maar vooral om sociale maatregelen uit te voeren, zo benadrukte Open Vld-

voorzitter Gwendolyn Rutten in haar congres toespraak. Het ongebreidelde optimisme en de ambitie die uit de congressteksten vloeit alleen al zetten mensen in miserie er toe aan om niet bij de pakken te blijven zitten en op zoek te gaan naar nieuw geluk. Liberalen trachten met dat optimisme als morele plicht het verschil te maken met andere (conservatieve) partijen.

Niemand blijft achter

Vernieuwend is ook dat de liberale partij opnieuw aandacht heeft voor haar kernwaarden die belangrijk zijn voor het sociaal liberalisme: vrijheid en verantwoordelijkheid. Vrijheid om zelf te beslissen over de eigendom verwoord in het voorstel over het erfrecht. Vrijheid om te kiezen in welke vorm en met wie je leeft. Ook de vrijheid om met je vrijheid iets nuttigs te doen, iets te doen voor andere mensen. Er wordt gekozen voor "sociale mobiliteit, voor het recht om, vanuit gelijke kansen, je leven in eigen handen te nemen. Voor de opdracht om te werken aan een betere toekomst." En nog: "We doen dat door samen te werken en laten

niemand achter." Vooral die laatste insteek is belangrijk voor het sociaal liberalisme. "Ons project is een solidair project. Niemand blijft achter. Solidariteit betekent ook dat we onvrijheid wegwerken. Iedereen heeft het recht om volgens zijn eigen mogelijkheden te participeren en zich te engageren. Door onze individuele talenten en specialisaties te ontwikkelen en tegelijk onze kennis en ervaringen te delen met elkaar, gaan we vooruit."

Vrijhandel is het beste recept tegen armoede, zo luidt de verklaring. Er komt ruimte voor nieuwe dimensies zoals een Europees sociaal beleid met meeneembare rechten en plichten voor Europese burgers. Dat is nodig om van Europa een hechtere samenleving te maken.

Mensenrechten

Het ligt misschien voor de hand, maar precies daarom is het goed dat liberalen het nog eens herhalen: "Wij zijn onwrikbaar gehecht aan mensenrechten en de democratische rechtsstaat." Ook op ethisch vlak trokken de liberalen bekende lijnen: "Religie is een private aangelegenheid. Ethisch is iedereen vrij voor zover die vrijheid niemand schaadt. De publieke moraal moet gebaseerd zijn op universele seculiere waarden. De overheid financiert geen enkele religie of levensbeschouwing."

Gelijke kansen

Op het vlak van onderwijs krijgt iedereen gelijke kansen. Wie achterblijft moet steun krijgen. In de zorgsector worden niet de

Herman De Croo en Annemie Neyts zagen dat het goed was.

zijn of niet

Congresvoorzitster Maggie De Block.

structuren, maar de mensen gefinancierd. Bestrijding van sociale en fiscale fraude is een prioriteit. Zwartwerk wordt ingedijkt met flexi-jobs.

Het sociale zit ten slotte in de manier waarop de burger nauwer bij het beleid moet worden betrokken. Politieke of democratische uitsluiting leidt immers tot sociale uitsluiting. Hoe steviger een politieke beslissing gedragen wordt, hoe gemakkelijker ze kan uitgevoerd worden. Zij die onwetend zijn, moeten uit hun onwetendheid getrokken worden en mee de verantwoordelijkheid opnemen. Sociaal liberalisme staat dus haaks op hokjesdenken, uitsluiten en overdadige gemeenschapsdrang die het individu verstikt. En is de keuze voor federalisme ook geen vorm van sociaal engagement naar zij toe die een andere taal spre-

ken, tot een andere gemeenschap behoren, in een andere regio van België wonen? **Guy Verhofstadt** omschreef het zo op het congres: “Vanuit de wetenschap dat als we elkaar dingen gunnen - Vlamingen en Walen, Duitsers en Fransen, Grieken en Finnen, we er samen op vooruit zullen gaan.”

Minder gelukkig zijn uiteraard de eis voor rechtspersoonlijkheid voor de vakbonden, de herdefiniëring van het sociaal overleg en het opblazen van het vast statuut van de ambtenaren. Maar dit wordt gecompenseerd door de nodige afstand van het harde kapitalisme.

Op eigen kracht

Het zijn maar enkele voorbeelden waaruit blijkt dat de Vlaamse liberalen voor een sociale inslag gekozen hebben in hun toekomstverklaring. Open Vld is er in geslaagd om vanuit de eigen kracht een aantal liberale principes op scherp te stellen. Dat is nodig voor de komende campagne waarin de kiezer het verschil met andere partijen moet kunnen maken. Het begrip liberalisme is opnieuw omschreven als een levensvisie waarbij het individu centraal staat met zijn individuele rechten, zijn welzijn, zijn vrijheid. Niet de natie, niet het volk, niet de groep zijn belangrijk, maar wel de mens in zijn volle “mens zijn” zelf. Open Vld heeft op enkele uitzonderingen na (de wat naïeve participatiesamenleving, de afschaffing van de provincies, de samensmelting van gemeenten en OCMW's, de Kamer-

Open Vld-voorzitster Gwendolyn Rutten.

voorzitter die de vorming van een regering moet leiden, stemrecht op 16 jaar...) voor een realistisch programma gekozen, voor de best haalbare weg. Zo bedot je straks geen kiezers en kan je hen na de verkiezingen nog recht in de ogen kijken. Er is geleerd uit het verleden. Open Vld heeft het liberalisme opnieuw gedefinieerd. En dat was na een jarenlange standstill wel nodig, vooral omdat er kapers op de kust zijn die het liberaal discours hebben ontdekt en het aan de kiezer trachten te slijten met een sausje Vlaamsnationalisme. Het is een goede zaak dat men bij Open Vld opnieuw naar de inhoud gaat en niet in electorale grootspraak blijft steken.

Lees meer op www.openvld.be

ELF OPVALLENDE VOORSTELLEN

1. De personenbelasting moet eenvoudiger: twee belastingtarieven in plaats van vijf.
2. Het 5-5-5-plan: als de overheid 5 miljard bezuinigt, kunnen de loonlasten met 5 miljard naar omlaag en de werknemers 5 miljard meer verdienen.
3. Meertalig onderwijs mogelijk maken vanaf de kleuterklas.
4. Één dag gemeenschapsdienst per week voor wie meer dan 2 jaar op zoek is naar werk.
5. Woonbonus op Vlaams niveau moet nieuwbouw en renovatie stimulansen geven.
6. Tijdelijke sociale huurcontracten zorgt dat we mensen ondersteunen die het op dat moment echt nodig hebben.
7. Flexi-jobs: mensen kunnen daardoor zonder extra lasten bijverdienen in bedrijven.
8. Belgen mogen zelf kiezen wie hun erfenis krijgt.
9. Oprichting federale kieskring.
10. Geen subsidies meer voor religies.
11. Vakbonden krijgen rechtspersoonlijkheid en kunnen dus aansprakelijk gesteld worden.

GEZONDHEID MEER DAN GENEESKUNDE

Geert Messiaen bracht onder de titel 'Gezondheidszorg: meer dan geneeskunde' een vierde boek uit. Dat gezondheidszorg het onderwerp is van zijn vierde boek, is niet toevallig. Geert Messiaen is secretaris-generaal van de Liberale Mutualiteiten. 'De sector van de gezondheidszorg evolueert razendsnel en bevindt zich op een keerpunt. Uiteraard heeft dit ook een invloed op de werking van de ziekenfondsen', zegt de auteur in Het

Nieuwsblad. Hij pleit voor een actieve en dynamische rol van de ziekenfondsen, waarin ze het voortouw moeten nemen in de snelle evolutie. 'Ik wil laten zien hoe ziekenfondsen hun taak dag na dag invullen om een goede gezondheidszorg te behouden en uit te bouwen. Waar ziekenfondsen vroeger meer

functioneerden als een uitbetalingsinstelling, moeten ze nu evolueren naar gezondheidscoaches die de patiënten begeleiden in de complexe structuur van de gezondheidszorg.'

Volgens Messiaen komt het solidariteitsprincipe van de gezondheidszorg meer en meer onder druk te staan zo zegt hij nog aan de krant. 'Gezondheid is het hoogste goed van een mensenleven en de zorgsector moet de gezondheidszorg zowel kwalitatief hoogstaand als betaalbaar houden. Ziekenfondsen zijn onvermijdelijk een hefboom naar een meer rechtvaardige samenleving.'

Geert Messiaen, Gezondheidszorg: meer dan geneeskunde. Uitg. Garant, 2013; 140 blz.; 15,50 euro; info: geert.messiaen@mut400.be

MENS ERGER JE!

In 'Mens erger je!' gaat oud-journalist **Walter Zinzen** voluit. Hij ergert zich aan het feit dat onze parlementaire democratie zo weinig democratisch is. Aan de leugens, de demagogie en de tegenstrijdigheden van de N-VA en de overdreven, grotendeels kritiekloze aandacht die deze partij in de media krijgt. Aan de hoogmoed waarmee islamo- en andere fobben de meerderwaardigheid van de westerse cultuur verkondigen, zonder ook maar iets van welke andere cultuur dan ook te kennen. Aan de daarmee gepaard gaande benepenheid van onze navelstaarders, die anderhalf jaar over de splitsing van BHV onderhandelen en dan in anderhalf uur nog "gauwgauw" een paragraaf over het buitenlands beleid uit de mouw en in het regeerakkoord schudden. "Mens erger je!" is geen boek voor wie niet wil loskomen van de kerktoren van het dorp Vlaanderen. Geen boek voor wie droomt van een lieleblank Vlaams Vlaanderen. Het is een pamflet dat én aanklaagt én oproept. Opdat Vlaanderen geen democratisch verkozen eenpartijstaat zou worden.

Walter Zinzen, Mens Erger Je! Pamflet. Uitg. Pelckmans, 2013; 115 blz.; 9 euro.

DOMINANT DUITSLAND

Zoveel Duitsland was er vroeger. Tot het land in 1871 keizerrijk werd. Vanaf dan zagen de andere Europese machten dat verenigde en sterkere Duitsland als een gevaar. Twee wereldoorlogen ver-

rijdelden de pogingen van Duitsland om een machtig politiek en economisch blok in Europa onder zijn leiding te verwezenlijken. Lukt de Duitse dominantie van Europa nu misschien wel dankzij de eurocrisis? Bestaat die Duitse drang om te heersen niet enkel in de inbeelding van Europa? Nog altijd zweeft de schaduw van Hitler boven Duitsland. De verwerking van het naziverleden gaat er onverminderd voort, extreemrechtse oprispingen in de maatschappij zorgen nog altijd voor verlegenheid.

Toch legt de nieuwe generatie Duitsers meer zelfbewustzijn aan de dag. Duitse troepen nemen wereldwijd deel aan vredesmissies, voetbalfans zwaaien weer met zwart-roodgoud en politici lezen armlastige leden van de eurozone de les. Weerklinkt in dit alles

de oude leuze 'Am deutschen Wesen soll die Welt genesen'? Maar wil Duitsland niet zozeer politiek als wel economisch wat betekenen in Europa?

Dirk Roctus analyseert de rol van de natie, de worsteling met links- en rechtsextremisme, de pijn van de verdrijving uit het oosten en de drukkende last van de Holocaust. En ook hoe Duitsland zweert bij de vriendschap met Frankrijk en de Europese gedachte. Zijn economische kracht lokt daarbij ook verdeelde reacties uit in Europa. Dirk Roctus (1961) doceert Duitse cultuurgeschiedenis, Duitse vertaling en internationale politiek aan de KU Leuven/Campus Antwerpen. In 2007 werd hij onderscheiden met het Bundesverdienstkreuz van de Bondsrepubliek Duitsland. Roctus publiceert als academicus en opiniemaker over internationale politiek.

Dirk Roctus, Dominant Duitsland. Economische reus, politieke dwerg? Uitg. Pelckmans - Walburg Pers, 2013; 228 blz.; 21,50 euro.

David Troch op lichtvoetige wijze ‘buiten westen’

In Oxfamwinkels of tweedehandszaken vindt men dat poëziebundels nog redelijk afrek vinden, net als bij verkopers van antiquariaatsboeken en kringloopwinkels. Je vindt er Slauerhoff, Achterberg, Bursens, Campert, Gezelle, Gorter, Kloos, DuPerron, Roland Holst en enkele hedendaagse dichters. “Het verschil is de prijs,” stelt de ex-uitgever Walter Soethoudt in zijn blog, “je betaalt enkele euro’s. Ligt daar de wortel van de poëzieziekte, is poëzie te duur? Voor een nieuw dichtbundeltje van 48 pagina’s betaal je al snel een kleine 20 euro en daar staan ongeveer 40 gedichten in, zoals de bundel van de meermaals bekroonde Menno Wigman ‘Zwart als kaviaar’, 49 blz., prijs 19,95 euro, gewicht 72 gram (wat kost de kaviaar?)...”.

door John Rijpens

Ondanks de prijs (17,50 euro) hebben we genoten van **David Trochs** jongste dunne (45 blz.) bundel **‘buiten westen’**. Troch (°1977) is geen debutantje, publiceerde her en der poëzie en proza (in Snoecks, Het Liegend Konijn, Poëziekrant, De Brakke Hond, Deus Ex Machina, en de Amerikaanse bloemlezing A Generation Defining Itself), is redacteur van ‘Kluger Hans’, droeg een jaar lang de titel ‘Ambassadeur van de poëzie van de stad Gent’ en won in 2012 de Turing Nationale Gedichtenwedstrijd, de Jules van Campenhoutprijs voor poëzie, de Gerard Vermeerschprijs voor monologen, was redactielid van ‘Gierik & Nieuw Vlaams Tijdschrift’ en ga zo nog maar wat verder. Men heeft hem tot dusver geprezen voor zijn kleine, helder beschreven taferelen, waarin hij de ‘werkelijkheid’ met veel plezier bezweert. Of dat hij de maat der dingen kent en dat het geluk niet gebaat is bij groot lawaai.

Apollinisch leven

Uitgangspunt van ‘buiten westen’ (Troch heeft een hekel aan hoofdletters, we hebben er geen gevonden in deze bundel, zelfs bij “zuid-afrikaanse” sneuvelen twee hoofdletters) is een apollinisch (mijn hoofdletter!) leven. Daarover is het lastig merkwaardige poëzie te schrijven. Tot men aan het weifelen gaat en kleinhartigheden, manies en gebreken onze wereld verstoren. In deze nieuwe bundel van Troch (zijn vorige was het veel geprezen ‘laat(avond)taal’) voert luchtigheid nochtans de hoofdtoon.

Troch schrijft een nuchtere anekdotische poëzie, BIJNA in de sfeer van de expressionisten. Men kan zich moeilijk van de indruk ontdoen dat Trochs grimmige (lichtvoetige?) pogingen tot gelijkmoedigheid uitmonden in een stoïcijnse

confrontatie tussen een hyperbewuste enkeling en het kleine gedoe van de mensen.

Laconiek schrijft hij over de liefde (“dag in/ dag uit dagen ze elkaar uit: haar/ in het afvoerputje, het dopje van / de tandpasta, hier kleren en daar/schoenen, van die kleine dingen...”) met een sterk ethisch besef. De poëzie van Troch verraadt een rationalistisch-stoïcijnse levenshouding ten opzichte van een pijnlijk, ongerijmd en toch levenswaard bestaan.

Toch leest het allemaal erg vlot, bijna als proza. Hij heeft duidelijk een hekel aan grote stoutmoedige metaforen. Hij vertrekt van het kleine en de mensen die onmiddellijk rond hem staan en er zit blijkbaar een zekere continuïteit in wat hij schrijft. Zijn poëzie is eenvoudig van vorm, bevat anekdoten waaruit men als lezer een soort moraal kan trekken. Hoe stoïcijns ze ook overkomen, van het vertrekpunt gaat steeds een zekere ontroering uit.

Wat het rijmen betreft: het lijkt er wel op dat rijmen voor Troch zuiver laster is.

Misschien is (wordt?) Troch een zuiver humanistische en sentimentele dichter, wat helemaal niet als minderwaardig beschouwd dient te worden.

David TROCH, *buiten westen*. Uitg. Poëziecentrum Gent, 2013 (tweede druk), Bel-etagereeks; 46 blz.; 17,50 euro.

Staatsnationalistisch Bruinkool Smeult

door Lukas De Vos

En meer. Niet de vergadering in Oostenrijk was nieuws, niet de ontmoeting tussen Marine Le Pen (FN) en Geert Wilders (PVV), maar de allesbehalve geheime, openbare persconferentie van de Europese Alliantie voor de Vrijheid (EAF), die sinds 2011 erkend in het EP erkend is. Het gaat om een stug nationalistisch, uiterst rechts, en Europa-afkerig samenwerkingsverband binnen de Unie met zetel in Malta. De Oostenrijkse voorzitter, Franz Obermayr van de FPÖ, werd al na enkele minuten volledig overstemd door ondervoorzitter Marine Le Pen (de andere ondervoorzitter, Philip Claeys van het Vlaams Belang, was de persconferentie “vergeten”, en pas na een goed kwartier “opgebeld”).

Eurokritisch

Logisch dat Le Pen de show stal. Ze had net de leiding genomen in de race naar het Franse presidentschap met 23 % van de kiesintenties (half november kwam er nog een procentje bij), en de week daarvoor een symbolische overwinning gehaald in het stadje Brignoles. Niet zonder trots, maar ook niet zonder rancune, ontvouwde ze plannen voor een nieuwe “patriottische en soevereinistische”, “eurokritische” groep, die steunt op zelfstandige, nationaal gerichte partijen bij de verkiezingen van mei volgend jaar. Ik zeg “niet zonder rancune”, want ze schoot uit haar sloffen toen ik haar vroeg wat de zin was, en het verschil, met de stichting van de uiterst rechtse partij ITS.

De Morgen van 15 november pakte uit met een schreeuwerige sensatiekop: “Extreem Rechts Sluit Geheim Akkoord”. Dat is niet meer dan geilen op zelfgenoegzame, politiek correcte belering. Wie de moeite had gedaan de verslaggeving over de oktoberzitting van het Europees Parlement in Straatsburg op te volgen, langs Belga en de VRT Radio om, wist beter.

Eerst trachtte Le Pen weg te moffelen dat er een weinig verheffend precedent is geweest, de kortstondige werking van ITS (Identiteit, Traditie, Soevereiniteit) die al na enkele maanden eind 2007 uiteenviel door onderlinge vetes. Ook toen was er daarna, in januari 2008, overleg geweest in Wenen om te komen tot een gemeenschappelijk platform, maar een nieuwe partij, dat ging niet door, onder meer door de onwillige houding van toenmalig Vlaams Belang kopstuk Frank Vanhecke. Marine Le Pen hield zich van den domme. O ja, Bruno Gollnich (FN), ja, die leidde de groep. Heb ik weinig mee te maken. De reden was duidelijk: Gollnich en vader Jean-Marie Le Pen zijn beiden hun onschendbaarheid ooit kwijtgespeeld en veroordeeld voor racistische uitspraken, en daar neemt Marine Le Pen afstand van, want ze mikt voluit op het Franse centrum, en vooral op de UMP van Sarkozy (rechtliberaal en neogaullistisch), waar de meeste groeikansen liggen voor het FN. Aangepord wou ze uiteindelijk kwijt dat haar vader en Gollnich wel ontslag moesten nemen uit de rivaliserende beweging, de Alliantie voor een Europa van Natiestaten, als ze verkozen wilden worden in mei.

Woedend

Woedend begon ze te stotteren toen ik vroeg over haar uiterst rechtse standpunten, want – niet vergeten – ook Marine Le Pen is begin juli haar EP-onschendbaarheid kwijt-

gespeeld. Ze had op straat biddende moslims vergeleken met de nazi-bezetting. Om die reden had het Franse gerecht een vervolging opgestart in 2011. “Ik wil niet gecatalogeerd worden als iemand die rechts van rechts staat”, fulmineerde ze, “Wij zijn geen racisten of moslimhaters. Wij stellen alleen de ongezonde overdracht van teveel bevoegdheden aan Europa in vraag, en hameren op de eigenheid van elke natie”. Of daarmee ook een “Vlaamse”, “Schotse” of “Catalaanse” natie bedoeld werd, daarop moest ze het antwoord schuldig blijven. Want helaas zijn die ontwikkelingen daar eerder van inhoudelijk vooruitstrevende en pluralistische signatuur, en zijn het juist de meest rabiata-rechtse regeringen (Spanje, Verenigd Koninkrijk, Hongarije) die met jakobijnse hooghartigheid elke aantasting van de oude natiestaat verwerpen. Dus ook in Frankrijk. Maar dat wordt onder de mat geveegd, net als het vermoeden van vreemdelingenhaat. “Wij weigeren gewelddadige bewegingen als Chryssi Avgi in Griekenland, Jobbik uit Hongarije of Ataka uit Bulgarije op te nemen”, bevestigde Philip Claeys. “Met andere kijken we de kat uit de boom. Is Alternative für Deutschland meer dan een één-thema-partij? Hoort de Lega Nord wel bij ons?”

Zeker is dat de regels voor de vorming van een Europese groep makkelijk gehaald zullen worden: ten minste 27 zetels in zeven lidstaten. Rechts zit in de lift, de afkeer van

Marine Le Pen (FN) en Geert Wilders (PVV)

Europa groeit met de dag, de aanslepende gevolgen van de bankencrisis blijven kwaad bloed zetten, privacy-schendingen en de verharding van de samenleving drijven emotioneel reagerende burgers in handen van autoritaire partijen. Hoe atavistisch ze ook zijn, want hun engnationalisme en weinig solidair maatschappijmodel stamt al uit de 18e eeuw, en is niet meteen aangesneden op de globaliserende tendensen die de huidige samenleving bepalen. Het uiterst rechtse clubje deint uit: behalve FN, Vlaams Belang, FPÖ en PVV, leunen ook de Ware Finnen, de Zweedse Demokraterna, de Deense Folkeparti en het Poolse Recht en Rechtvaardigheid (PiS) nauw aan bij het geschetste, ultraconservatieve gedachtegoed. Voorlopig Niet-Ingeschrevenen (die zich “tweederangsverkozenen” voelen in het EP, omdat zij niet kunnen genieten van allerhande voordelen als betoelaging, agenda-inspraak, mandaten of plenaire vragen) uit kleinere landen (Litouwen, Bulgarije, Slowakije, Kroatië, Malta) of uit minderheids-groepen (Italië – wat met de Vijfsterrenbeweging van Beppe Grillo ?; Roemenië – de

Groot-Roemeense Partij van Tudor) kunnen de groep snel doen aangroeien. Het platform dat in Wenen is uitgewerkt is in overeenstemming met de rechtsregels van het EP, niet, zoals bij ITS, een samenraapsel van individuele belangen.

Ruk naar rechts

Het valt dus te vrezen dat er een stevige ruk naar (uiterst) rechts zal plaatsvinden in de Europese verkiezingen van 2014. Er zit evenwel een dramatisch paradoxaal element in die zwenking. De nieuwe rechtse fractie, maar ook de conservatieve fractie (ECP), denkt uitgesproken confederalistisch, alle macht aan de “deelstaat” behalve wat unaniem overgelaten wordt aan de Unie. Maar in het eigen land waait de wind onmiskenbaar naar ultiem centralisme, evengoed in Frankrijk als in België of Spanje of Hongarije. Populistisch teruggrijpen naar afgeleefde formules (die trouwens het failliet van het oude Europa in wereldoorlogen en koloniseringsofbod deden onttaarden), het wijst op enorme onzekerheid, twijfel aan eigen kunnen, gebrek aan ambitieuze

projecten. Nostalgie is een slechte raadgever, wat UKIP nastreeft in het VK, doet alleen uiterst rechts watertanden – al houdt Nigel Farage nog even de boot af, Le Pen-adepten zijn in zijn ogen te moslimvijandelijk. Maar als hij echt een groot succes boekt, kan hij wel de onbetwiste leider worden van die grote, eurosceptische fractie.

De twijfel slaat in alle partijen toe. Bij de EVP toont de CSU zich nukkig, of Fidesz in Hongarije, of nogal wat Baltische behoudsgezinde christelijke partijen. Bij de socialisten doet de dramatische populariteitsinstorting van president Hollande het geloof in Europa weinig goed. Bij de liberalen is met ontsteltenis vast te stellen hoe oud-commissaris Frits Bolkestein een filippika houdt tegen EP-fractie-leider Guy Verhofstadt. Niet dat het verbaast: zijn oud-medewerker Derk-Jan Eppink (LDD) heeft geregeld uitgehaald naar het voluntarisme van Verhofstadt, zijn pleidooi voor euro-obligaties, meer integratie, en meer democratische macht voor het parlement.

Angst

De angst voor binnenlandse druk zorgt voor paniek bij de VVD: Wilders graait ettelijke zetels weg, ook D’66 doet stemmen verglijden. Of dat met anti-Europese uitvallen (en dus slecht verhuuld ultranationalisme) te pleisteren valt, is even bedenkelijk als betwistbaar. “De Europese droom van Verhofstadt” (de Verenigde Staten van Europa) “ontbladet met de dag”, verzuchtte Hugo Camps. Misschien biedt Charlemagne in *The Economist* toch wat tastbare hoop. De herdenkingen van de Grote Oorlog in 2014 kunnen de misleiden van de volkstribunen de schellen van de ogen doen vallen. Met een al te lang uitgesteld diepgaand sociaal project erbij kan de Unie dan zijn tweede adem vinden. Hoop doet leven.

Kinderarmoede een echte schande

Recent verschenen er pagina-grote advertenties in de kranten om onze terechte aandacht te vragen voor de bestrijding van kinderarmoede. Dat in een modern land als het onze een dergelijk probleem so wie so nog bestaat, vereist toch wel enige duiding.

Mark Bienstman
mbienstman@hotmail.com

Misschien beginnen we best met enkele weliswaar macrogegevens: als we alleen op federaal niveau kijken, worden er in ons land jaarlijks zo'n 120 miljard euro aan diverse belastingen geïnd, en ook nog eens zo'n 53 miljard euro sociale bijdragen (werkgevers en werknemers samen). Dat geld wordt - uiteraard - niet uitsluitend besteed aan sociale tegemoetkomingen van welke aard dan ook, maar toch een vrij aanzienlijk deel daarvan wel.

Sociaal beleid

Inderdaad, de Sociale Zekerheid alleen al geeft zo'n 82 miljard euro uit - federaal wordt er nog eens 12 miljard extra door de zogenaamde "sociale departementen" besteed (bovenop de 30 miljard euro "dotatie" aan de RSZ) en in Vlaanderen gaat er dan ook nog eens meer dan 5 miljard euro naar "welzijn en gezin" en "werk en sociale economie". Kortom als we de globale cijfers bekijken, is er zeker geld genoeg om een degelijk, modern sociaal beleid te voeren.

De grote vraag is echter: wordt dit vele geld echter goed, effectief en efficiënt besteed? En daar is het antwoord helaas iets minder positief. Sedert wijlen prof. dr. Herman Deleeck midden de jaren zeventig van de vorige eeuw het concept van het "Mattheuseffect" in de desbetreffende vakliteratuur heeft gelanceerd,

is er sindsdien een nooit ophoudende stroom van studies en publicaties gekomen, waarin - telkens opnieuw - werd aangetoond dat ons sociaal beleid NIET efficiënt en effectief is en dat het meeste geld naar mensen en/of groepen stroomt die het het minst nodig hebben. M.a.w., er is een pervers of omgekeerd sociaal beleid: het geld komt niet bij prioriteit terecht bij die mensen of groepen die de grootste nood hebben. Bovendien gaat ook nog eens veel te veel geld verloren aan de instandhouding van allerlei structuren en tussenkomen-de instanties: de zogenaamde "overhead cost" is dus ook veel te hoog.

Herziening

Iedereen die van ver of nabij bij deze sector betrokken is, weet het: het systeem is dringend aan een fundamentele en grondige herziening toe. Niet zomaar wat "oplapwerk" in de marge - iets wat blijkbaar in onze cultuur is ingebakken: het "koterij-syndroom" - maar echt terug naar de tekentafel en liefst vanaf een blanco blad herbeginnen. Daarbij zouden dan 3 principes als leidraad moeten gelden:

1. het systeem moet **sociaal** zijn, zowel langs zijn inkomstzijde als langs de uitgavenzijde: de sterkste schouders moeten de zwaarste lasten (-> inkomsten voor het stelsel) dragen en diegenen met de grootste

noden moeten ook de grootste ondersteuning krijgen. Vandaag echter draagt iedereen - rijk of arm - bij, en kan iedereen ook wel genieten, maar netto per saldo is het veel minder duidelijk waar het geld precies naar toe gaat;

2. het systeem moet **selectief** zijn: hoe groter de noden, hoe meer tegemoetkoming;
3. het systeem moet **efficiënt** zijn: in de plaats van de huidige complexiteit met bevoegdheden die federaal op gemeenschapsniveau liggen, en soms ook lokaal zijn, moet er via één kanaal aan een sociaal beleid worden gedaan. Het recent terug opgedoken idee om te komen tot een concept van een gewaarborgd basisinkomen voor iedereen, verdient een grondiger debat dan de nu al te snelle "begrafenis eerste klas" vanwege alle betrokken belangenverenigingen die in dit idee een bedreiging zien van hun comfort.

Dus inderdaad: kinderarmoede is een schande, maar niet omwille van het fenomeen, maar vooral omdat onze beleidsmakers (en dat zijn naast onze politici, ook de vakbonden, de mutualiteiten, ...) er niet in slagen, ondanks de massa middelen waarover ze beschikken, méér dan 100 miljard euro per jaar, het geld daar te brengen waar het het meest nodig is. Dat is een schande.

Het woord kansarmoede, uitvindsel van de jaren zeventig, hoor je minder en minder. Men maakt nu studies over kinderarmoede.

Armoede: de kip en het ei

De Armoedebaarometer, een graadmeter bij de Millenniumdoelstellingen, signaleert dat 9,7% van alle Vlaamse kinderen arm is, en het kwik stijgt meer dan 1% jaarlijks op alle indicatoren zoals gezondheid en onderwijs. Andere cijfers: in de groep 0 tot 2 jaar is sprake van 22% kinderarmoede, nog alarmerender dus. Dit zijn Vlaamse gemiddelden, percentages in de steden liggen daar ver boven. Als klap op de vuurpijl het Peristat-onderzoek: Brussel kent de hoogste babys-terfte van Europa. Een massa metingen met als focus, meer nog in de media dan in de studies: kinderen. In de hoop dat die bewegen tot tranen, vermurwen tot beleid? Zelfde conclusies uit alle cijfers: arme kinderen kunnen niet in dezelfde generatie ontsnappen uit de situatie, zo belanden we toch weer bij de term kansarmoede i.p.v. kinderarmoede. En dat kan ons behoeden voor remediëren louter op die éne vleugel (nobele voorbeelden: een algemene kindpremie, de verwachting dat weer eens de scholen alles oplossen, de verplichte toeleiding naar Kind en Gezin, al dan niet met lokkertjes).

De kip of het ei?

De wetenschap ként het antwoord op de vraag wat er eerst was, de kip of het ei. **Maar in het geval van kinderarmoede loont het toch om eens net een neusje verder te kijken, want het eerste arme kind zonder arme moeder moet ik nog tegenkomen.** Ik hoor ze graag, alle ideeën om kinderen al zo vroeg mogelijk te behoeden voor armoede. Schoolmaaltijden, niks op tegen. Maar VOOR die kinderen zelfs maar de kleuterklas bereiken, hebben ze al een patroon van ongezond eten.

Net als hun moeders die eerder op hun eigen eten beknibbelen dan op dat van hun kroost, die in de winter op slippers lopen om schoenen voor het kind te kunnen kopen. Dus hier zijn we bij de kip.

De meeste arme kinderen leven in een situatie waar de moeder er alleen voor staat. Dé gezinsvorm in de grote steden: vrouwen met kinderen. En zonder studies, zomaar met het blote liberale oog, zie ik dat als we kinderarmoede laten prevaleren op de meer algemene kansarmoede, dat we dan de vrouwen uit het oog verliezen. Alsof we van nul zouden kunnen beginnen met de kuikentjes, zonder de kip met de eieren.

Er zijn initiatieven waar de hulp aan vrouwen met kinderen centraal staat. Vaak heel primaire, concrete hulp. Het soort hulp dat niet door overheden gegeven wordt, niet puur op overleven gericht is maar op levensomstandigheden. Op het geven van een zekere normaliteit. Een mama-middag met pattekes. Vervanging van een kapotte poussette. Een stapel nieuwe handdoeken. Een verjaardagsfeestje. Geen beleid, nee. Maar toch verheffing, toch respect.

Koude Winter in de Warme Samenleving

Maar er zijn dingen die we wel mogen verwachten van de overheid. En ja, als liberalen stellen we vast dat zoveel keren al doelgroepenbeleid en kansarmoedebestrijdingen gefaald hebben. Voor ons is het niet onmogelijk dat dit te maken heeft met het feit dat dit groepsbeleid voorbij gegaan is aan de aanpak van ieder individueelste probleem van iedere individueelste menselijk wezen.

Het moet misschien eens mogelijk worden dat het staatsbeleid inzake armoede, tewerkstelling en welzijn gaat kijken naar hoe de vrijwilligerssector de onopgeloste problemen aanpakt, i.p.v. omgekeerd waar wij nu alles wat door de mazen van het net valt proberen te remediëren, zonder dat hieruit conclusies getrokken worden, laat staan beleid geformuleerd dat vicieuze cirkels kan doorbreken.

En voor deze winter

Ook een druppel op een hete plaat is belangrijk. Het sissen wordt gehoord. En ieder kind met kleren, een boekentasje of speelgoed van ons, heeft een moeder die weer even geld heeft voor iets noodzakelijks. Kwes- tie van de geit en de kool, het ei én de kip te sparen.

Steun Nasci

Met de Liberale Vrouwen steunen we Nasci, een Belgisch project voor arme vrouwen met jonge kinderen. De hele winter kunnen uw giften van baby/kindergerief en speelgoed (geen puzzels) voor Nasci afgegeven worden in de Melsensstraat 34, 1000 Brussel.

(*) Mao zei dat vrouwen de helft van de hemel op hun schouders dragen. De Liberale Vrouwen is het eerder om de wereld te doen: dit is een column van Aviva Dierckx over dié bepaalde kijk op de wereld.

EINDEJAARSRECEPTIE

Donderdag 19 december 2013
om 18u

Een nieuw LVV-werkjaar staat weer voor de deur en dat zetten we in met een eindejaarsreceptie op donderdag 19 december 2013 om 18u.

Onze gastspreker is **Luc Van der Kelen**, tot voor kort editorialist en politiek journalist bij Het Laatste Nieuws. Hij zal ons onderhouden over de vraag: *'Raakt de Wetstraat 16 nog verhuurd?'*

U bent van harte uitgenodigd!

Ook in 2014 worden heel wat activiteiten gepland, waaronder de **viering van het 100-jarig bestaan van het LVV**. Houd hiervoor reeds **zaterdag 22 maart 2014** vrij. U zal hierover, en over de andere activiteiten van het LVV, zoals gebruikelijk, op de hoogte worden gehouden.

Deze initiatieven zijn evenwel slechts mogelijk dankzij uw steun. Voor de nodige werkmiddelen is het LVV immers integraal afhankelijk van de bijdragen van zijn leden.

Mogen wij ook in 2014 verder op uw steun rekenen?

De lidmaatschapsbijdrage bedraagt 15 euro. We hopen dat velen onder u vrijwillig een hogere bijdrage zullen storten. Voor stortingen vanaf 50 euro met uitsluitend de vermelding "gift" krijgt u een fiscaal attest voor belastingvermindering (dat u in februari zal worden toegestuurd) en behoort u tot de erelieden die het LVV een warm hart toedragen. U kunt uw bijdrage storten op bankrekeningnummer BE85 0014 6554 4506 van de vzw Liberaal Vlaams Verbond, Kramersplein 23 te 9000 Gent.

Als trouw lid blijft u ook Volksbelang ontvangen, het oudst verschijnende liberaal

maandblad in België (sinds 1867!) dat met zijn maandelijkse bijdragen en standpunten een baken blijft voor het liberale denken in Vlaanderen.

Met dank voor uw gewaardeerde steun,
Het LVV-bestuur.

